

วัฒนธรรมการประกันคุณภาพ: คู่คิดหรือคู่แข่ง

โดย

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน

I
ปฐมบทของ
การประกัน
คุณภาพการศึกษา
ในประเทศไทย

เป็นส่วนหนึ่งของ
การปฏิรูปการศึกษา

เป็นบทบัญญัติใน
พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ.2542

หมวด 6 มาตรา 47-51

II สาระสำคัญของบทบัญญัติว่าด้วยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา

- ➔ 1. ให้มีระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ
และมาตรฐานการศึกษาทุก
ระดับ รวมทั้งรายงานผลต่อ
หน่วยงานเจ้าสังกัดและ
เปิดเผยต่อสาธารณชน
- ➔ การประกัน
คุณภาพ
ภายใน
- ➔ การประกัน
คุณภาพ
ภายนอก

➔ 2. ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเพื่อรองรับการประกันภายนอก

➔ สถานศึกษาเป็นหน่วยรับการประเมิน เพราะผลการศึกษาเกิดที่สถานศึกษาต้องประเมินคุณภาพภายในทุกปี

➔ 3. ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายนอกและประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา

➔ สมศ. เป็นหน่วยประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี

➔ 4. ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียม เอกสาร หลักฐานและข้อมูล ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อมูลเพิ่มเติมตามคำร้องขอของ สมศ.

➔ เน้นความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล และ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

5. ให้กรณีที่ผลการประเมินภายนอกของ
สถานศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐาน ให้ สมศ.
จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อ
หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษา
ปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

เน้นการประเมินเพื่อการพัฒนา

III

เป้าประสงค์ของ
การประกัน
คุณภาพการศึกษา

เพื่อผู้เรียนจะได้รับ
บริการการศึกษาที่มี
คุณภาพและมาตรฐาน
ใกล้เคียงกัน
ลดความเหลื่อมล้ำ

III

เป้าประสงค์ของ
การประกัน
คุณภาพการศึกษา

➔ เพื่อให้การกระจายโอกาส
ทางการศึกษาไปสู่
สถานศึกษาและเขตพื้นที่ที่มี
สัมฤทธิ์ผลที่พึงประสงค์
ตามหลักการบริหารที่ยึด
สถานศึกษาเป็นฐาน
(School Based
Management)

III

เป้าประสงค์ของ
การประกัน
คุณภาพการศึกษา

➔ เพื่อใช้ผลเป็นปัจจัย
ขับเคลื่อน การยกระดับ
คุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาไทยให้
ผู้สำเร็จการศึกษา
สามารถแข่งขันได้ใน
ประชาคมโลก

III เป้าประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา

➔ ไม่ได้มุ่งแข่งขันกับสถานศึกษาใด แต่เป็นการแข่งขันกับตัวเอง เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้รับการรับรองคุณภาพและมาตรฐาน และบรรลุความเป็นเลิศ ใช้ระบบการประกันคุณภาพโดยการประเมินเครื่องมือการชี้วัดว่าจัดได้โดยมีคุณภาพตามมาตรฐานหรือไม่ มีจุดด้อยจุดอ่อนอะไรที่ควรธำรงรักษาและพัฒนาให้ดีขึ้น

IV

วัฒนธรรม

คุณภาพกับการ
ประกันคุณภาพ
ของสถานศึกษา

QUALITY
CULTURE

การจัดการศึกษาที่มุ่ง
เสริมสร้างคุณภาพคือ
การเสริมสร้าง
วัฒนธรรมคุณภาพ
(Quality Culture) ให้
เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของ
วัฒนธรรมองค์กร

IV

วัฒนธรรม
คุณภาพกับการ
ประกันคุณภาพ
ของสถานศึกษา

QUALITY
CULTURE

การจะเสริมสร้าง
วัฒนธรรมคุณภาพใน
สถานศึกษาจะต้องมี
การกำหนดมาตรฐาน
คุณภาพตัวชี้วัดและ
เป้าหมายให้ชัดเจน

IV

วัฒนธรรม
คุณภาพกับการ
ประกันคุณภาพ
ของสถานศึกษา

มีการพัฒนาคุณภาพ
หลักสูตร การสอน และ
การสนับสนุนการ
เรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้
มาตรฐานที่พึงประสงค์

QUALITY
CULTURE

IV

วัฒนธรรม
คุณภาพกับการ
ประกันคุณภาพ
ของสถานศึกษา

QUALITY
CULTURE

มีการพัฒนาครู ผู้บริหาร
การศึกษา บุคลากรทางการ
ศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับ
การสอนและการสนับสนุน
การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ให้
เข้าใจ เข้าถึง และนำ
วัฒนธรรมคุณภาพไปสู่
การปฏิบัติ

IV

วัฒนธรรม
คุณภาพกับการ
ประกันคุณภาพ
ของสถานศึกษา

พัฒนาผู้บริหาร
การศึกษา ให้มีภาวะ
ผู้นำและพัฒนาครู และ
บุคลากรทางการศึกษา
ให้เป็นมืออาชีพ

QUALITY
CULTURE

V

วัฒนธรรมการ
ประกันคุณภาพ
การศึกษา: คู่คิด
หรือคู่แข่ง

ระบบประกันคุณภาพ
การศึกษา เป็นส่วนหนึ่ง
ของการจัดการศึกษา
ตามปกติ และเป็นส่วน
หนึ่งของวัฒนธรรม
คุณภาพ

V

วัฒนธรรมการ
ประกันคุณภาพ
การศึกษา: คู่คิด
หรือคู่แข่ง

การประเมินคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษา
ตามภารกิจและมาตรฐาน
ตัวชี้วัดส่วนใหญ่จะใช้วิธี

ประเมินตามเกณฑ์
แบบ Rating

V

วัฒนธรรมการ
ประกันคุณภาพ
การศึกษา: คู่คิด
หรือคู่แข่ง

การประเมินคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษาตามภารกิจและ
มาตรฐานตัวชี้วัดส่วนใหญ่จะใช้วิธี

เทียบระดับกับเกณฑ์
หรือหน่วยงาน
ประเภทเดียวกัน
Benchmarking

V

วัฒนธรรมการ
ประกันคุณภาพ
การศึกษา: คู่คิด
หรือคู่แข่ง

การประเมินคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษาตามภารกิจและ
มาตรฐานตัวชี้วัดส่วนใหญ่จะใช้วิธี

การจัดอันดับ (Ranking)
เรียงตามอันดับคะแนนตาม
เกณฑ์ อาทิ การจัดอันดับ
มหาวิทยาลัยโลก การจัด
อันดับความสามารถในการ
แข่งขันของประเทศต่างๆ

V

วัฒนธรรมการ
ประกันคุณภาพ
การศึกษา: คู่คิด
หรือคู่แข่ง

การประกันคุณภาพภายใน
และการประกันคุณภาพ
ภายนอกตาม พ.ร.บ.
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
เป็นการประเมินเพื่อการ
ปรับปรุงแก้ไขใช้วิธี Rating
เป็นหลัก ไม่ได้ใช้วิธีจัดอันดับ
ซึ่งเป็นการแข่งขันระหว่าง
สถานศึกษาหรือประเทศ

V

วัฒนธรรมการ
ประกันคุณภาพ
การศึกษา: คู่คิด
หรือคู่แข่ง

ผู้เกี่ยวข้องกับระบบการ
ประกันคุณภาพ
ประกอบด้วย

ผู้รับการประเมิน ได้แก่
สถานศึกษา

หน่วยงานต้นสังกัดของ
แต่ละระดับและประเภท
สถานศึกษา

V

วัฒนธรรมการ
ประกันคุณภาพ
การศึกษา: คู่คิด
หรือคู่แข่ง

ผู้เกี่ยวข้องกับระบบการ
ประกันคุณภาพ
ประกอบด้วย

หน่วยประเมินคุณภาพ
ภายนอก เช่น สมศ. สทศ.

ผู้ประเมินภายนอกที่
ได้รับมอบหมายจาก
หน่วยประเมิน

V

วัฒนธรรมการ
ประกันคุณภาพ
การศึกษา: คู่คิด
หรือคู่แข่ง

ผู้เกี่ยวข้องกับระบบการ
ประกันคุณภาพ
ประกอบด้วย

ผู้เกี่ยวข้องอื่นที่ได้รับ
เชิญร่วม

V

วัฒนธรรมการ
ประกันคุณภาพ
การศึกษา: คู่คิด
หรือคู่แข่ง

ผู้เกี่ยวข้องเหล่านี้ ทั้งหน่วยงาน
และบุคคลต้องมีการตระหนักสำนึก
ร่วมกันว่า การประกันคุณภาพ
การศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่ร่วมกัน
ทำเพื่อให้ได้ “ความจริง” ที่จะใช้
สำหรับการพัฒนาสถานศึกษา เป็น
การทำเพื่อผู้เรียนอย่างเป็นกลาง
แบบกัลยาณมิตร เป็นส่วนหนึ่งของการ
เสริมสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ
ให้เกิดขึ้น และเจริญงอกงามในวง
การศึกษาไทย

VI

วัฒนธรรมคุณภาพ

คือ วิถีชีวิตและ

ภารกิจสำคัญของ

ครูและบุคลากรทาง

การศึกษา จึงต้อง

ตระหนักรู้

นำสู่ปฏิบัติ

เป็นจริยวัตรของทุกคน

เกิดผลต่อเนื่อง

VI

วัฒนธรรมคุณภาพ
คือ วิถีชีวิตและ
ภารกิจสำคัญของ
ครูและบุคลากรทาง
การศึกษา จึงต้อง

การศึกษา คือ ความ
เจริญงอกงามของ
บุคคลและสังคมด้วย
กระบวนการเสริมแต่ง
ทางวัฒนธรรม
(Enculturation
Process)

วัฒนธรรมการประกันคุณภาพ: คู่คิดหรือคู่แข่ง

โดย

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน

